

HUMANITIES INSTITUTE

CAN PAZARI

1968

Hüseyin Rahmi Gürpınar 1864-1944

KİŞİLER

Veysi Genç ve aylak bir delikanlıdır. Çeteleşme fikri ilk ondan çıkar ve Yavuzlar Çetesi'ne liderlik yapmaya başlar.

Maşuk Ahmet Ailesi ile evlerinde ölümü yakın bir hastaya bakmaktadırlar. Babası adliyede mübaşirdir. Arkadaşları ile çete kurana kadar sürekli para sıkıntısı çekmektedir.

Muhsin Veysi ile arkadaştır. Veysi gibi aylak ve serseridir. Genellikle parasız dolaşır.

Aziz İşsiz bir gençtir. Günü birlik fırsatları değerlendirerek geçinmeye çalışırken Yavuzlar Çetesi'ne girer. Annesi ve bir kız kardeşi ile yaşamaktadır.

İrfan İstanbul'da tanınmış bir adamdır, memurdur. Varlıklı olduğundan memurluk maaşı ile geçinme derdi yoktur. Modern düşünceleri savunmaktadır ve tek eşlilikten yanadır. Eskrim ve nişancılıkta başarılıdır.

Nafia Nasih ile evlendikten sonra Şişli'de yaşamaya başlamıştır. Kocasını ile gerilimli bir ilişkileri vardır. Genç ve güzel bir kadındır.

Nasih Etrafına karşı kibar ve sosyetik bir görüntü vermeye çalışsa da ev hayatında geleneksel ve kabadır. Annesi ve kız kardeşi de Nasih ve karısıyla yaşamaktadır. Çapkındır ama karısına da düşkündür.

Halavet Kocasına çok aşık olan Halavet, onun ilgisini daha fazla çekebilmek ve ilişkilerini canlandırmak için onu kıskandırmak ister. Bu durum evliliklerinin bitmesine sebep olur.

Matmazel Takuhi Yıllarca genelevde çalıştıktan sonra Neşati yardımıyla çalışmaktan kurtulmuştur. Daha sonra kendisi böyle bir ev işletmeye başlamıştır ve sadece zengin erkekleri evine kabul etmektedir.

Neşati Fazla parası olmayan Neşati, Takuhi'ye aşık olmuştur. Takuhi onu terk ettikten sonra ise peşini bırakmamıştır. Her seferinde kendini evine kabul ettirmeye çalışmaktadır. Bir dönem matbaada çalışmış fakat sonra kovulmuştur. Alkole düşkündür.

ÖZET

Veysi, Maşuk ve Muhsin düzenli işleri olmayan, serseri ve düzenbaz gençlerdir. Dolandırıcılıkla bir miktar para elde eden bir gruba kurdukları oyunla kolay para kazanmanın tadına varırlar. Bu olaydan sonra Veysi'nin önerisi ile çete kurarlar ve kendilerine Yavuzlar Çetesi adını verirler. Konuşmalarını duyup çeteeye yararı olacağına inandıkları Aziz'i de aralarına alırlar. Zamanla sadakat testlerini başarı ile geçen bu dörtlü çetenin adının iyice duyulmasını sağlar. Hile ile para kazanmış, kötü niyetli insanların paralarını almayı ve kimsenin canını yarmamayı prensip edinmişlerdir. Yolları Nafia, Nasih ve İrfan, Halavet çiftleri ile kesişen Yavuzlar Çetesi, bu çiftlerin karmaşık ilişkilerine de dahil olurlar ve onlardan yararlanırlar. Romanın sonunda, milletin menfaatini hiç önemsemeyen, fırsatçı bir zengin olan Ahsen Efendi'den tehdit yoluyla aldıkları yüklü miktarda parayla Avrupa'ya kaçmaktadırlar.

ÖYKÜ

Veysi, Maşuk ve Muhsin'in planı Veysi, Hacı'nın maaşının yattığı günlerde, gizlice onun evine gidiyor, karısı ile beraber oluyordur. Bu akşamlar kadından para da alıp birkaç gün o parayla idare ediyordur. Kadın bazı günler artık onu istemediğini söylese de sırnaşık ve ısrarcı bir şekilde, bazen de tehditle yine kadını ikna ediyor ve ilişkisini devam ettiriyordur. Böyle bir günün ardından aldığı paralarla ziyafet çekerken yanında Muhsin de vardır. İki arkadaş yiyip içerken Maşuk Ahmet de yanlarına gelir. Geçinmenin zorluğu, hile ile para kazanma yolları ve halkın fakirliği üzerine sohbet ederlerken dikkatlerini uzaktan tanıdıkları beş kişilik bir grup çeker. Bu grup düzenbazlıklarıyla, kılık değiştirerek

saf insanları dolandırıyorlardır. Üçü birlikte gerçek kimliklerini bildikleri bu kişilerin oynadıkları oyunu izlerler. Birbirini tanımayan farklı insanlar gibi kılık değiştirmişlerdir. Oldukça ucuza bulunabilecek bir takıyı, aileden kalma bir takı gibi gösterip, İstanbul'a yabancı bir tüccara satarlar. Veysi, Muhsin ve Maşuk olaya müdahale etmezler ama akıllarına bir fikir gelir. İzledikleri dolandırıcı gurubu sıkıştırıp paralarından pay almaya karar verirler.

Yavuzlar Çetesi'nin ortaya çıkışı Her biri başka yere dağılan grubu takip ederler. Sonunda hepsinin bulunduğu yerde onlara yaklaşırlar. Karşıdakiler eninde sonunda onların niyetini anlar ve arada kavga çıkar. Tam alt edileceklerini düşünürken, Muhsin'in kaşla göz arasında bir tanıdığıın emanetçi dükkânından aşırıldığı silahla onları korkutması sayesinde üstün gelirler. Paradan kendilerine de pay alıp kaçarlar. Bu para onlara çok tatlı gelir. Soygunu yaparken kendilerine Yavuzlar Çetesi demişler ve daha fazla adamlarının etrafı sardığı yalanını uydurmuşlardır. Veysi ise arkadaşlarını gerçekten bir çete kurmak ve bu şekilde para kazanmak için ikna eder. Fakat dolandırıcılıkla, hile ile zenginleşmiş ya da para kazanmış kişilerden para alacak, fakire ve iyi insana dokunmayacaklardır.

Muhsin, silahları çalar Bu sırada etrafta bu olay yayılır ve Yavuzlar Çetesi uydurması gerçek gibi dedikodularla büyüyerek nam salar. Yavuzlar Çetesi'nin soyduğu dolandırıcılardan Patlıcan Ahmet'in yakalandığı haberi de gelir. Veysi ve arkadaşları tedirgin olurlar. Bu sırada Muhsin yine bir hırsızlık gerçekleştirmiştir. Silah kaçakçılığı yapıp, kaçak silah satan birinden altı tane silah çalmıştır. Tesadüf olarak uygun bir ortam bulmuş, görevli çocuğu küçük görüp bağlayarak bu işi halletmiştir.

Aziz'in çeteye girişi Tüm bunlar olduktan sonra üç arkadaş gizli gizli kahvehane de dikkat çekmemeye çalışarak durumlarını ve planlarını konuşurlar. Orada bulunan mahalleliden Aziz isimli bir genç konuşmaları ile dikkatlerini çeker. Yakışıklı, havalı bir genç olan Aziz akıllı ve pratik zekalı birine benziyordur. Ağız da iyi laf yapıyordur. Veysi bu adamı gruplarına almaya karar verir. Aziz'in parasız ve işsiz olduğu bellidir. Ona bir taşıma işi olduğu söyleyerek hep birlikte kahveden çıkarlar. Kısa süre sonra Yavuzlar Çetesi'nin kendileri olduğunu, onu da yanlarına almak istediklerini, çok para kazanabileceğini söylerler ve uzun uzun konuşurlar. Aziz, onlarla çalışıp para kazanmayı kabul eder. Yapabildiklerinden dolayı onlara saygı duyuyordur. Bu dörtlü, sırasıyla birbirlerini habersizce deneyip çeteye bağlı olduklarını ve her birinin birbirine güven duyabileceğini kanıtlarlar.

Veysi'nin cebinden çıkan not Veysi, Patlıcan Ahmet ve yanındakilerden aldıkları parayı paylaşırken, cebinden bir kısmı yırtılmış bir kağıt parçası bulmuştur. İçinde yazılanlardan Nasih-Nafia ve İrfan isimleri arasında bir husumet olduğu, Nasih'in diğer iki kişiye bir fenalık yapma planı olduğu gibi bir anlam çıkarılır ama daha fazla ayrıntı yoktur. Bir de telefon numarası yer alıyordur. Veysi, Muhsin ve Maşuk biraz düşünüp konuştuktan sonra hiç alakaları olmayan bu kâğıdın Patlıcan Ahmet ve arkadaşları ile para kavgası yaparken paralarla birlikte cebine girmiş olduğunu anlarlar. Bu işin içine girip adamdan para koparmaya karar verirler.

Nasih ve Nafia'nın evliliği Nasih, İrfan ve Nafia'nın hikayesi ise biraz karışıktır. Nafia'nın, kocası Nasih ile arası sürekli gergindir. Köyden Şişli'ye gelin gelmiş, oradaki ortama ayak uydurmaya çalışmıştır. Kocası arkadaş ortamında herkesin yaptığı gibi karısını el üstünde tutuyor, erkek ve kadınların bir arada takıldığı ortamlarda bulunuyorlardır. Fakat evde eski düzende olduğu gibi karısına kendisini sürekli hizmet ettirmeye çalışıyordu. İki kişi görünürde sürekli didişmekte hatta Nafia kocasına onu sevmediğini, evliliğini öylesine devam ettirdiğini söylemektedir. Ama sadakate çok önem verdiğinin de altını çizer. Nafia'nın derdi kendisini kocası ve ailesine ezdirmemektir.

Nafia ve Halavet'in kavgası Karşı komşuları Halavet o gün Nafia'ya, hizmetçisiyle haber yollar. Nafia, arkadaşının yanına gider ve onu perişan görür. Halavet biraz onun omzunda ağlar ve kocasına olan aşkı bahseder. Yavaş yavaş asıl söylemek istediğine konu gelir. Nasih'in kendisine ilanı aşk ettiğini, birkaç kere onu sıkıştırdığını söylemiştir. Bu olay birkaç aydır yaşanmaktadır. Nafia kıskanır ve çok öfkelenir. Aldatılmayı kaldıramaz ama Halavet'e de suç bulur. Kocasının ona olan ilgisi ile açıkça övündüğünü ve iki erkeği idare ettiğini söyleyerek onu suçlar. Eğer Nasih'in ilgisinden hoşlanmasa onu ilk rahatsız ettiğinde buna müsaade etmeyerek bu tacizi açık edeceğini söyleyer. İki kadın tartışırken konu üstünlük kurma çabasına dönüşür. Halavet'in Nasih'in ipinin elinde olduğu ile ilgili yorumunu kaldıramayan Nafia çok yakında İrfan ile ilgili aynı şeyi ona kanıtlayacağını söyleyerek, öfkeli biçimde oradan ayrılır. Halavet'in planı işe yaramamıştır. O, kocasına olan düşkünlüğünden ve kıskançlığından Nasih'a ses çıkarmamış, ilgi gören bir kadın olarak kocasının daha fazla ilgisini çekmeyi planlamıştır. Bu sebeple Nasih'i tam olarak reddetmemiştir. Nafia'nın böyle bir tepki vermesini de beklemediğinden hesapları tutmamıştır.

Nafia ve İrfan'ın gidişi Halavet, akşam kocası eve gelince bir şekilde durumundan ona da bahseder. İrfan bu duruma sinirlenir. Hemen yüzleşmek için komşularının evine gitmeleri gerektiğini söyler. Halavet'in Nafia'ya olan sert ve hakaret dolu sözlerini de eleştirir. Ona göre Nafia çevredeki tüm kadınlardan güzel ve içinde kaldığı durumdan dolayı masumdur. Halavet ise bunu istemiyor, düşmanlarıyla yüz yüze gelmek istemediğini söylüyordur. İrfan ısrarcıdır. Bu rezaleti çözmek istediğini söyler. Karısı gelmeyince, üç kişi orada yüzleşeceklerini, Halavet hakkında da, o yokken hakkında hüküm verileceğini ve sonra itirazlarını dinlemeyeceklerini söyler. Halavet, evde perişan halde ağlayarak olacağını bekler. Sonra Nasih çıkıp gelir. Evde bir tartışma ve yüzleşme yaşanmış Nafia ve İrfan birlikte gitmişlerdir. İrfan, Nafia'yı sevdiğini söylemiştir. Nasih ve Halavet eşlerine çok aşiktir. Bu kaçış onları mahveder ve pişmanlık içinde ne yapacaklarını düşünürler. İkisi de eşlerinden ayrılmak istemez.

Nafia ve İrfan'ın mektupları Bir süre ikisinin de izine rastlanmaz. Sonra İrfan ve Nafia'dan mektup gelir. Nafia, kocasına türlü hakaretler ediyor, onu aldattığı için öfkesini kusuyordur. Bir hafta içinde onu boşamazsa kendisi dava açacaktır. Boşanamazlarsa, aldatılan ve başka erkekle yaşayan bir kadınla evli olarak anılan biri olarak onu rezil edeceğini yazmıştır. İrfan da karısına boşanma kağıdı yollar ama gayet resmi bir mektuptur. İçinde herhangi bir hakaret ya da söz konusu durumla ilgili bir söz yoktur. Karısına da bir miktar para yollamıştır. Halavet, Nasih'a karısını boşamaması için yalvarır. Şeriat'ın hükümleri onun elini kolunu bağlamıştır ama erkek olarak Nasih karısını boşama hakkına sahiptir. Nasih'da karısını asla bırakmayacağını, geri gelmesi için her şeyi yapacağını söyler. İkisi o güne kadar şehir dışında tatil yapmışlar, şimdi ise adreslerini açık açık vererek boşanma isteklerini belirtmişlerdir. Nasih, İrfan'ı öldürtmeye karar verir. Öldürme işi içinde Patlıcan Ahmet ile anlaşmıştır.

Veysi ve Nasih'in telefon görüşmesi Veysi, kâğıttaki numarayı arar ve kendisini Patlıcan Ahmet olarak tanıtır. Nasih, anlaştıklarından sonra hala harekete geçmediğinden dolayı söylenir. İşin bir an önce bitmesini istiyordur. Veysi, son detayları görüşmek için onu görmeye geleceğinden nerede bulunduğunu öğrenmek ister. Nasih, evde olduğunu söyleyerek adresi teyit eder. Bu adresi zaten bildiğini, evden başka yerde olmayacağını da ekler. Veysi planına uygun olarak, telefonu kapatmadan son anda polisin peşinde olduğunu, eğer kendisi gelemese, kendi gibi güvenilir birini yollayacağını ve ona güvenmesini söyler.

Nasih'in kandırılışı Veysi, Nasih'un evine gider. Patlıcan Ahmet'in tutuklandığını, kendisini gönderdiğini, İrfan ve Nafia ile ilgilil durumdan haberdar olduğunu söyler. Ama telaştan Ahmet ayrıntıları verememiş, Nasih'tan öğrenebileceğini belirtmiş gibi bir yalan uydurur. Nasih, İrfan ve Nafia'nın kaldığı adresi verir. İrfan'ın vurulması için Patlıcan Ahmet ile anlaşmış ve anlaştığı paranın küçük bir kısmını avans olarak vermiştir. Veysi kendini Pala Hüseyin olarak tanıtmıştır ve eğer İrfan'ı öldürmesini istiyorsa, Ahmet ile anlaştığı paranın çok daha fazlasını gözden çıkarmasını söyler. O işi başkasını yaptıracak, İrfan'ı öldüren adam da böylece Nasih'tan hiç haberdar olmayacaktır. Veysi, çok profesyonel bir katilmiş gibi rol yapar ve bir şekilde Nasih'i kandırır. İş daha yapmadan bütün parayı alarak evden ayrılır ve iki gün içinde işin tamamlanacağını söyler.

Patlıcan Ahmet hapisten çıkar Kandırılıp kandırılmadığını, yakalanıp yakalanmayacağını düşünüp duran Nasih, saatleri zor geçirir. İkinci gün gazetenin üçüncü sayfasında bir cinayet haberi görür. Cesedin yüzü kesildiğinden kime ait olduğu belli olmuyordur ve cinayetin işlendiği yer İrfan ve Nafia'nın kaldığı eve yakın bir adrestir. Bu kadar canice bir öldürme planına sinirlenir. O sırada Patlıcan Ahmet gelir. Hapishaneden çıkmıştır. Zaten kısa süre için tutuklandığını söyler. Nasih, hiçbir şeyden habersiz gibi davranmasını onu kandırmaya çalışmasına yorar. Olanı biteni, Pala Hüseyin'i anlatır. Patlıcan Ahmet, durumun kendisi ile ilgisi olmadığını, cebindeki kağıdın kaybolmasıyla bu tuzağın bir ilişkisi olabileceğini söyler. Yavuzlar Çetesi bundan sonra onları bu cinayete tehdit edebilir diye endişelenirler. Araştırıp öğrenirler ki İrfan ölmüştür. Bunun üzerine rahatlar. Bir gün sonra bir mektup gelir. Pala Hüseyin imzalıdır. Böyle bir cinayeti asla işlemeyeceklerini, onu dolandırdıklarını anlattığı ve kendilerini tanıttığı bir mektup yazmıştır.

Neşati'nin hikayesi Bu sırada Yavuzlar Çetesi, gözlerini daha çok paraya diker. Savaş öncesi ve savaş sırasında ülkenin durumundan yararlanıp, her türlü hile zenginliğine zenginlik katan iş adamı bulgurcu Ahsen Bey'i gözlerine kestirirler. Ailesine düşkün fakat milletin yararını ve ülkesinin zorluklarını hiç umursamayan birisidir. Veysi, bu adamdan para koparmak için plan yapar. Tehdit mektubunu da meyhanede tanışıp, işine yarayacağını anladığı ve kurnazca yanına çektiği Neşati'ye yazdırmayı düşünür. Neşati'yi kandırmak için ona yedirir, içirir ve onun borçlarını öder. Çok konuşan, sürekli içen bu adam Takuhi isimli Ermeni bir hayat kadını tarafından kandırılmıştır. Aşk yaşarken kadın onu kullanıp sonra da evden kovmuştur. O günlerde ise kendi dairesinde fuhuş yaptırmakta ve

bu şekilde geçinmektedir. Yavuzlar Çetesi bu hikayeyi dinlerken kadının dairesinin, İrfan ve Nafia'nın kaldığı yer ile bitişik olduğunu çözerler. Neşati'den daha fazla yararlanmayı kafalarına koyarlar ve adamı çetelerine yardım etmesi için ikna ederler.

Ahsen Bey tehdit edilir Neşati'ye, Ahsen Bey için tehdit mektubu yazdırılır. Mektupta İstediği meblağ olan yirmi beş bin, fazla bir paradır. Çete, polise kesinlikle haber vermemesini yazar. Eğer parayı vermezse önce ailesinden çok sevdiğini birisini, sonra onu öldürmekle tehdit ederler. Birkaç gün sonra da parayı almak için kapısı çalınır Yüzü gözü kapalı, fakir olduğu belli biri emaneti almaya geldiğini söyler. O sırada polisler ortaya çıkar ve adamı tutuklar. Yapılan soruşturmada adamın manav olduğu kanıtlanır. Birisi ona para teklif etmiş, gösterdiği köşkte alması gereken emaneti, kendisi yüklerini bırakıp gidemediğinden almasını istemiştir. Yavuzlar Çetesi ile ilgili olmayan bir adamdır ve araştırma sonucu bilgiler doğrulanır.

Aziz, Takuhi'nin evine gider Bu sırada İrfan ve Nafia ile ilgili planlar da yapılmaya başlanır. Nasih-Halavet ve İrfan- Nafia olayını iyice çözerlerse bundan da kazanç elde edebileceklerini düşünüyorlardır. Neşati, Aziz'i güvenilir bir tanıdığı olarak Takuhi'nin evine götürür. Paralı olduğu imajı çizilir. Zaten yakışıklı ve kibar da görünüyordur. Aziz, burada gördüğü kızı çok beğenmiş gibi yapar ve o günden sonra sürekli Takuhi'nin evine gider. Özel misafir olarak o eve bir tek Aziz kabul ediliyordu. Diğer müşteriler başka bir apartmandaki dairede ağırlanıyordu. Aziz her gün burada İrfanların evinden gelen sesleri dinliyor, yapılan dedikodulardan onlar hakkında bilgi alıyordu.

İrfan ve Nafia'nın ilişkisi İrfan ve Nafia'nın ilk zamanlar iyiye giden duyguları bir yıl sonra değişmeye başlamıştır. Heyecanları azalmış, hiçbir şey görmeyen gözleri bazı gerçekleri fark etmeye başlamıştır. İrfan da Nafia'da karısında olan bazı özellikleri bulamamıştır. İkisi de aslında eşlerini seviyordu ama aldatılmaya da katlanamıyorlardı. Evli olmadıkları için çevrede de rahat bir şekilde arkadaşı edinmiyorlardı. Bu sırada Nasih hala karısını boşamamıştır. Nafia, mutsuzluğundan sürekli sessiz oturup dalıp gidiyor, memnuniyetsizliği yüzünden kimi zaman tartışmalar yaşıyordu. İlişkileri yıprandıkça ve bu ilişki çıkmazından kurtulamadıkça kavgalar şiddetlenir. Bir gün gazeteden eski eşlerini evlendiği haberini okurlar. Kanuna göre erkekler birden fazla kadınla evlenebiliyorlardı. İkisi de çok üzülür ama birbirine belli etmemeye çalışır. Hatta Nafia, haberi okur okumaz baygınlık geçirir. İrfan da Nafia'nın eski eşine döneceğinden ve kendisinin de karısına kavuşacağından emin gibiyken bu haberle yıkılır. Ama ne olursa olsun Nafia'yı da yarı yolda bırakmayı içine sindiremiyor.

Ahsen Bey'in oğlu kaçar Diğer taraftan Ahsen Bey, tehdit mektubu sonrası çetenin sesi çıkmayınca rahatlamaya başlamıştır. O günden sonra ilk önceleri oldukça endişeli biçimde kendisini ve ailesini korumaya alan adam giderek çetenin onara bir şey yapmayacağına kanat getirir. Fakat bir gün küçük oğlu kaybolur. Etraftan çocuğun bir arabaya bindirilerek götürüldüğü ama zorlama olmadığı öğrenilir. Aziz, yanında küçük bir çocukla günlerce adamın oğlu ile karşılaşacak şekilde plan yapmış ve ona güvenen çocuk evdeki bazı oyuncakları gösterme bahanesiyle onunla gitmiştir. Ahsen Bey, bu kez korkusundan polise haber veremez. Çete, oğlunun çok sıkıntı da olduğunu, herhangi bir durumda onu öldüreceklerini yazmıştır. Hatta bir gün oğlu kendi el yazısı ile ailesine mektup göndermiş, çok kötü şartlarda beklediğini, onu kurtarmalarını istediğini yazmıştır. Herkes perişandır ve aile çocuklarının acısıyla hemen parayı hazırlar. Bu kez para kararlaştırılan bir yerde arabayla alınacak, çocuk bir saat sonra eve gönderilecek diye plan yapılır.

Takuhi'nin kurnazlığı Diğer taraftaki planla ise Aziz ilgileniyordu. Nafia ve Nasih gizli gizli görüşmeye başlamıştır. İrfan da bu durumdan şüphelenir. İki eş birbirinden habersiz olarak Takuhi ile görüşür ve para karşılığı yardımını ister. İrfan bazı günler onun dairesinin girişinden bir müddet kendi apartman girişlerini gözetlemeyi ister. Nafia'yı kontrol edecektir. Nafia ise balkonları bitişik olan iki daireyi, üzerine çiçek koyulabilecek geniş bir tahtayla birleştirmek istiyordu. Kendince yakalanırsa önlem almak niyetindedir. Çünkü İrfan'ın, Nasih'i vurabileceğini düşünür. Takuhi ikisini birbirinden habersiz idare eder. Onun amacı para kazanmaktır.

Aziz, Halavet'i kandırır Aziz yaptıkları planı uygulamak için Halafet'in evine gider. Amacı bu dörtlüyü bir araya toplamak ve ortamı karıştırmaktır. Nasih'in onu aldattığını söyler. Halavet iki erkeği de eilinden alan Nafia'dan intikam almak ister. Yanına silah olarak Azizle Takuhi'nin evine gider. O hazırlanırken, Aziz bazı değerli eşyaları çalar ve arkasında not bırakır. Aziz, Halavet'i baş başa kalmaya çalıştığı nişanlısı gibi tanır. Hemen onlara hazırlanan odaya geçerler. Bu sırada Aziz iki erkek tarafından kıymeti bilinmediğini söylenerek Halafet'i iyice kızdırır ve onun bu duygularından yararlanarak onunla yakınlaşır. Halafet, ilk başlarda dirense de Aziz'e hayır diyemez ve birlikte olurlar.

Fidye alınır İrfan aynı saatlerde Takuhi'nin evine gelir ve kendi evini gözetlemeye başlar. Neşati sarhoş vaziyette Takuhi'nin evine gelir. Fidye olayından payını almıştır. Çocuk ailesine teslim edilmiş ve kendisine çok iyi davranıldığını, onları kandırmak için öyle mektuplar yolladıklarını anlatmıştır. Çete bu parayla Avrupa'ya gitmeye karar vermiştir. Neşati'nin o gün çok parası vardır. Takuhi paraları grünce eve girmesine izin verir. Neşati, Aziz'e fidye den alınan paradan payını alması için gün içinde diğerleriyle buluşması gerektiğini söyler. Elini çabuk tutması lazımdır. Aziz, herkesten gizli İrfan'ı kışkırtır ve balkona konan tahtadan evine geçmesini sağlar. Evden silah sesleri gelir. Aziz, Halafet'i de diğer eve yollar ve hesap sorma zamanının geldiğini söyler. Silah sesleri üzerine Takuhi, Neşati, Halafet diğer eve geçerler. Orada Nafia ve Halafet arasında tartışma yaşanır. İrfan ile Nasih da birbirine silah çekmiş vaziyette tartışır. O sırada polis gelir. Aziz'i arıyorlardır. Neşati yakalanır. Payına düşen parayı Aziz çantasına koymuş, sarhoşken güvenliğini sağlayacağını söylemiştir. Bu sırada Neşati çiftler arasındaki tartışmayı sonlandırmaya çalışmıştır. Çiftlere, herkesin eski eşlerine dönmesini, böylece hepsinin isteğine kavuşacağını, insanların ne dediğini önemsememelerini söylemiş içlerinden birisi ölürse diğer hapiste ömrünü geçirecek ve hayatı mahvolacak diye akıl vermiştir.

Çete, Avrupa'ya kaçar Neşati bir yıl hapse girer. Yavuzlar Çetesi aldıkları yüklü miktarda parayla Avrupa'ya kaçarlar. Nasih ve Nafia, İrfan ve Halafet yeniden barışır. Birbirlerinin kıymetini anlarlar. Fakat Halafet gönlünü Aziz'e kaptırır. Onun yüzü aklından çıkmıyordur. Hem kocasını seviyor hem Aziz'i düşünüyordur. Hatta bir gün Neşati'yi ziyarete gider ve Aziz'in geri dönüp dönmeyeceğini sorar.

TEMALAR

Batılılaşma Romanda geçen hikayeye göre, batılılaşma toplumda yanlış anlaşılmalıdır. Batıdan etkilenerek gelişen yeni sosyal ilişkiler, buna alışık olmayan insanlar arasında ahlaki açıdan sorunlu davranışların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Kadın ve erkeğin aynı ortamda, bir arada vakit geçirmeye başlamasıyla, evli çiftlerin serbest bir şekilde başkalarıyla ilişki kurmaya çalışması, sadakatsiz davranması, aldatılma karşısında gelişen ilişki yapıları bu durumun ortaya çıktığı örneklerdir.

Aşk/İlişkiler Evli karakterlerin, ilişkilerini ve eşlerinin kendilerine olan ilgilerini korumak için çeşitli yöntemler kullandıkları görülmektedir. Kışkırtmaya çalışma, ilgisiz görünerek kışkırtma ve aldatmaya varan hareketleri söz konusudur. Aşk, zamanla heyecanını kaybedebilmekte ve kişinin gerçeklerle daha fazla yüzleşebilmesine, hayatı aynı şekilde görmemesine sebep olmaktadır.

KARAKTER ANALİZİ

Veysi (Kurnaz)

Karakter Veysi, kolaylıkla yalan söyleyip insan kandıran, kanuni olmayan yollardan para kazanan bir karakterdir. Pratik zekalı ve kurnazdır. Tehlikelere karşı aldığı önlemlerin işe yaradığı görülmektedir. Arkadaşlarını yönlendirme de liderlik özelliğini kullanır. Sürekli alaycı konuşmaktadır.

Aktivite Belirli bir işi olmayan, genellikle parasız dolaşan Veysi, kolay yoldan para kazanmayı keşfedince arkadaşları ile çete kurmaya girişir. Kendilerini olduklarından farklı ve kalabalık göstererek dolandırıcılık yaparlar. Çetenin lideri gibi davranır ve planları organize eder. İçki içmeyi çok sevmektedir.

ÖRNEK ANILAR

Yüzsüz/Alaycı Hacı'nın karısı ile birlikte olup, aynı zamanda kadının paralarını yiyen Veysi, maaş zamanı yine kadını ziyaret eder. Kadın o akşam onu reddettiğiçe ısrarcı ve yüzsüz davranarak alaycı cevaplarla onu ikna etmeyi başarır. "Arlanma mı? Kim satar onu? On paralık almıştım. Hangi cebime koyduğumu bilmiyorum. Galiba düşürmüşüm."

Kurnaz/Çıkarıcı Veysi, uyanık bir adamdır. Etrafında çıkarlarına uygun bir durum fark ettiğinde hemen planlar yapmaya başlamaktadır. Neşati'nin işlerine yarayacağını bildiğinden onu destekler görünür. "Veysi, bu serseri muharrirden çetenin faydalanacağını hemen kestirdi. Neşati'nin meyhanedeki borç tebeşirlerini sildirmeye, ara sıra cebine üç beş lira koymaya, lokantada karnını doyurmaya başladı."

Takuhi (Yalancı)

Karakter Takuhi, çıkarları için herkese yalan söyleyebilen, öncelikle kendini ve para kazanmayı önemseyen bir kadındır. Yaptığı iş ve içinde bulunduğu ortam dolayısıyla ahlaki değerlerinin düşük olduğu görülmektedir. Konuşkan, açık sözlü ve düzenbazdır.

Aktivite Gençlik yıllarında genelevde çalışan Takuhi, Neşati ile yaşadığı ilişkiyi kullanarak kendini o evden kurtarır ve onunla ayrı eve çıkar. Fakat Neşati'yi kandırarak yaşadığı evi kendisi fuhuş amaçlı kullanır ve evi yönetir. İlerleyen günlerde bu işi ilerletir ve genç kızları maddi durumu iyi erkekler için pazarlar. Neşati, Takuhi'nin yaptığı bu pazarlamadan rahatsız olmaya başlayınca, kadın onu terk eder ve eve almamaya başlar. Neşati'den sonra, ahlaki konularda daha rahat davranabilen, yaptığı işi sorun yapmayan bir sevgili bulmuştur.

ÖRNEK ANILAR

Paragöz/Çıkarıcı Takuhi, İrfan ve Nafia ile ayrı ayrı anlaşır ve durumu bozmadan ikisinden de para koparmaya çalışır. "Oh kuzum iş böyle döner... Aşığı bu kapıdan Nafia'nın dairesine salıveririm, zamparayı balkondan bizim eva alırım. Onu da yolarım öbürünü de. Onlar bilmem nelerinin sevdasına düşmüşler ise bizde ara yerde geçineceğiz."

Güvenilmez Neşati, genelevden kurtulmasına yardım ettiği ve aşık olduğu Takuhi'nin kendisini bırakmasını kaldıramaz. Takuhi, çıkarıcı ve "Karı para topladı, benim vücuduma ihtiyacı kalmadı. Beni kapı dışarı etti. Kaç defa imaret gediklisi aç köpek gibi kapının eşiğinde yattım, beni içeri almadı."

Nafia (Kıskanç)

Karakter Nafia, kıskanç ve geçimsiz bir kadındır. Çevresindekilere karşı dik başlı, kendini ezdirmeyen tavrı dikkat çekicidir. Gergin, hazırcevap ve hakarete varan üslubuna bakıldığında, sert ve baskın bir karakter olduğu söylenebilir.

Aktivite Köyde ve ekonomik olarak gelir düzeyi düşük bir ailede büyümüş olan Nafia, evlenince İstanbul'un nezih semtlerinden Şişli'de oturmaya başlamıştır. Şişli'de yaşayan ailelerin batılılaşma etkisiyle dönemin aile yapısından farklı alışkanlıklar geliştirmeye başladıkları anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin bir arada bulunduğu ve sosyalleştiği, görünürde de olsa sosyal ortamda kadınların el üstünde tutulduğu bir üzen söz konusudur. Nafia bu ortamlarda güzelliği ile dikkat çekmektedir. Fakat kimseyi samimi bulmamaktadır. Ev hanımıdır. Kaynanası ve görümcesiyle birlikte yaşamaktadırlar ama geçimsizdirler.

ÖRNEK ANILAR

Dik başlı/Kendine güvenli/Kurnaz Nafia ve Nasih kavga ederler. Nafia, kocasının sosyal ortamlarda kibar ve salon adamı gibi davranıp evde ona hizmetçi muamelesi etmesine sinirlenir. Kendini ezdirmez ve kocası karşısında her düşüncesini rahatlıkla ifade eder. "Ah seni gidi sahte kibar, yapma salon adamı, düzme medeni, Asyalı koca... Bugün bana ayaklarını bağlatırsın, yarın potinlerini lustra ettirirsin, öbür gün eşeğini tımar... Ne kadar ses çıkarmazsam o kadar bana yükleneceksin. Dur bakalım bir kere de ben senin daranı alayım. Dayanıklılığını, kafanın genişliğini tecrübe edeyim, ne kadar dert kaldırıyorsun anlayayım."

Hırçın/Sert Nafia, sık sık kaynanası ve görümcesiyle kavga eder. Onlara karşı serttir. "Ben buraya senden, kaynanamdan ders almaya gelmedim. Bana kocam karışır. Onun dediklerinde de akla yakın olanlarını yani işime gelenleri dinlerim. Siz bana vız gelirsiniz. Haydı bakalım odanıza."

Kıskanç/Sert Halavet, Nasih'in ona aşını ilan ettiğini Nafia'ya söyler. Nafia çok öfkelenir ve kıskanır. "Sus... Masumluk kelimesiyle oynama, kızgın karı. Sana bir koca yetişmiyor da benimkini de ayarttın, hakikat bunlardan ibaret."

Aziz (Serseri)

Karakter Aziz, genç ve yakışıklı, çok konuşkan bir delikanlıdır. Bu özelliklerini çapkınlıklarında kullanır. Konuşkanlığı, uyanıklığı ile Yavuzlar Çetesi'ne alınır. Kolaylıkla yalan söyleyebilmekte ve insanları kandırabilmektedir. Yüzeysel bir adam olduğu söylenebilir.

Aktivite Belirli bir işi olmayan Aziz, Yavuzlar Çetesi'ne katılınca soygun, hile ve düzenbazlıkla para kazanmaya başlar. Her fırsat bulduğunda içki içmektedir. Tütün kullanma alışkanlığı vardır.

ÖRNEK ANILAR

Konuşkan İçtikleri bir akşam Aziz sürekli bir şeyler anlatmaya başlar ve çetede ki arkadaşları onu birkaç kez uyarmak zorunda kalırlar. "Kendini dinleyen olup olmadığına pek aldırmayan Aziz coştukça coşuyor, onu bazı yumuşak, bazı da sert sözlerle susturmaya uğraşıyorlardı."

Hırsız/Dolandırıcı Halavet'in hazırlanmasını bekleyen Aziz boş durmaz ve hırsızlık yapar. Değerli gördüğü eşyaları gizlice çantasına atar ve Avrupa'ya gitmeyi planladıklarından kadına nor yazıp bırakmaktan çekinmez. "Aziz, yalnız kalınca kedilerden korkan bir fare çevikliği ve en hızlı, cin gibi gözlerle etrafı kolaçan eder. Güya bakmış gibi albümleri açar, kapar, karıştırır. Hemen antika dolabına yanaşır. Cebinden çıkardığı küçük bir maymuncukla ince yapılı zarif camlı kapıyı kurcalar."

Çapkın/Kurnaz Aziz, planları doğrultusunda Halavet'i Takuhi'nin evine getirir ve ikisi odadayken Halafet'e yakınlaşır. Kadın onu reddettikçe en uygun anı kollar ve onun üzüntüsünden, sinirinden faydalanmaya çalışır. İrfan'ın arkasından konuşması ve söylediklerini duyması onu öfkelenendir. "Bu vefasız, vicdansız herifin nankörlüğü, hainliği daha açık meydana çıkacak bir anı bekleyerek işte o zaman Aziz, Halavet'in kanayan, sızlayan aşkını kendi kalbinin vuruşları ile göğüs göğse okşayacak ve genç dudaklarıyla iyileştirmeye, yatıştırmaya atılacaktı."